

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра теорії і методики дошкільної та початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
« 31 » *листопада* 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Кременець – 2017

Майхрук М. І. Теорія та технологія валеологічної освіти дітей дошкільного віку : робоча програма для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта / М. І. Майхрук. – Кременець, 2017. – 25 с.

Розробник програми : Майхрук М. І. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти. Протокол № 1 від 31 серпня 2017 року.

Завідувач кафедри _____

к.пед.наук, доцент Т. С. Фасолько

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	<i>нормативна</i>	
Модулів – 2	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <i>підготувати валеологічне портфоліо / e-портфоліо</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90/120		3-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2;3 самостійної роботи студента – 4;8.	Освітньо-професійна програма підготовки: бакалавр	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	106 год.
		Вид контролю: диф. залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 45 % : 55 %;
- для зочної форми навчання – 12 % : 88%.

Примітка.

Умовні скорочення у програмі: ЗДО – заклад дошкільної освіти.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів фахової компетентності; збереження та зміцнення здоров'я, формування валеологічного світогляду в дошкільника.

Завдання: формувати здоров'язбережувальну компетентність, ознайомити з будовою тіла дитини дошкільного віку; органів дихання, вуха та ока дитини; вчити надавати першу медичну допомогу при: травмах та пораненнях, кровотечах; термічних, хімічних та променевих опіках; перегріванні у дітей; формувати вміння здійснювати профілактику інфекційних захворювань; надавати допомогу при укусах комах та отруйних змій та ссавців; вміти вчити дітей розпізнавати отруйні рослини та гриби; планувати свій час (працю та активний відпочинок) та ін.

Курс «Теорія та технологія валеологічної освіти дітей дошкільного віку» спрямований на формування у студентів таких професійних *компетентностей*:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК1.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК3.Здатність володіти державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності.

ЗК9.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10.Навички здійснення безпечної діяльності; прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності).

СК1.Здатність усвідомлювати високе соціальне значення педагогічної професії та дотримуватися принципів професійної етики вихователя дітей раннього та дошкільного віку.

СК6.Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної та екологічно доцільної поведінки і діяльності в побуті, природі і довкіллі.

СК10.Здатність використовувати основи теорії і методології освіти в професійно-педагогічній діяльності.

СК13.Здатність трансформувати і впроваджувати у власній професійній діяльності передовий педагогічний досвід у галузі освіти.

СК17.Здатність працювати з дітьми, що мають особливі освітні потреби та обрати ефективні форми та методи, технології роботи з ними.

СК18.Здатність освоювати ряд навчальних та оцінювальних освітньо-педагогічних стратегій і розуміння їх теоретичних основ.

Програмні результати навчання.

РН2.Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби дошкільної освіти.

РН3.Продемонструвати сучасні уявлення про підходи до управління педагогічною взаємодією, організацією навчально-виховного процесу, сучасною освітньою технологією навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку.

РН10.Використовувати навички, що були сформовані й розвинуті під час вивчення дисциплін професійної практичної підготовки.

РН11.Здійснювати критичний аналіз теоретичної та методичної літератури в галузі дошкільної освіти.

РН13.Вивчати, аналізувати та впроваджувати передовий педагогічний досвід в практику роботи дошкільних навчальних закладів.

РН17.Ефективно використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання, створювати блоги, флеш-анімації, презентації, буклети.

РН18.Застосовувати на практиці знання щодо безпечної діяльності, зокрема, в природі; в галузі наукової організації й охорони праці.

PH19.Застосовувати інформаційні та комунікаційні, здоров'язбережувальні технології в галузі дошкільної освіти.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ

ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників як навчальний курс

Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників як навчальний курс. Об'єкт, предмет та завдання курсу. Найважливіші завдання валеології у закладі дошкільної освіти: підвищення рівня здоров'я, поліпшення якості життя і соціальної адаптації дитини дошкільного віку шляхом корекції; вивчення закономірностей формування індивідуального здоров'я дошкільника та умов його збереження та зміцнення; формування нового ненасильницького і духовно-творчого мислення дитини дошкільного віку; формування практично здорової, активної та творчої дитини, здатної впродовж всього життя самостійно зберігати, розвивати і підтримувати своє здоров'я на належному рівні.

Тема 2 . Власне тіло дитини дошкільного віку

Послідовність знайомства дошкільника з частинами свого тіла: головою та її органами та частинами (волоссям, вухами, очима, губами, язиком, зубами); шиєю; тулубом (спиною, животом); руками та ногами, пальцями на них.

Підбір усної народної творчості у процесі ознайомлення дошкільнят із власним тілом. Використання збірки В. Паронової «Мое тіло» у процесі роботи з дошкільниками. Особливості підготовки та проведення занять з валеології по ознайомленню дошкільнят з власним тілом. Догляд за власним тілом: навчаємо дитину.

Тема 3. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей

Поняття про культурно-гігієнічні навички. Особливості формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього та дошкільного віку. *Умови успішного виховання культурно-гігієнічних навичок:* раціональна організація

життя дітей у ЗДО, що полягає у чіткості та своєчасності режимних процесів; позитивний приклад культури поведінки дорослих; систематичне вправляння у дотриманні вимог культури поведінки; єдині підходи щодо вимог до гігієни дитини в ЗДО та сім'ї; контроль та корекція з боку вихователя, помічника вихователя, батьків якості виконання культурно-гігієнічних навичок; індивідуальний підхід до темпів оволодіння культурно-гігієнічними навичками конкретною дитиною. Ігри та вправи для формування культурно-гігієнічних навичок у дітей.

Тема 4. Будова вуха та ока дитини. Перша допомога при потрапленні сторонніх тіл в очі, вуха та носоглотку дошкільника

Будова вуха дитини. Гігієна вушних раковин дитини. Запальні захворювання вуха дитини, їх симптоматика та лікування. Негнійні захворювання середнього вуха дошкільника.

Будова ока дитини дошкільного віку. Порушення зору у дошкільнят: їх характеристика та особливості виникнення. Перша допомога при попаданні сторонніх тіл у вухо та око дошкільника.

Тема 5. Йододефіцит та його профілактика у дошкільнят

Поняття про йододефіцит, причини його виникнення. Ознаки йододефіциту. Профілактика йододефіциту у дітей дошкільного віку.

Тема 6. Поняття про здоровий спосіб життя та культуру здоров'я дошкільника

Поняття про здоров'я та його види. Культура здоров'я. Працездатність дітей та їх здоров'я. Організація загартовуючих процедур, режиму праці та відпочинку дошкільника. Методи подолання стресу, зняття психологічного напруження.

Тема 7. Організація харчування у ЗДО

Особливості організації харчування у ЗДО. Раціон дошкільників. Чинники, що впливають на культуру харчування дошкільників (харчова поведінка батьків, приклад авторитетних дорослих та ін.). Культурно-гігієнічні навички під час харчування. Усна народна творчість про роль харчування у фізичному зростанні дошкільника.

Тема 8. Перша допомога при: пораненнях, кровотечах, травмах у дітей; термічних, хімічних та променевих опіках; перегріванні та обмороженні; укусах отруйних комах, змій, ссавців

Причини виникнення травм та переломів у дітей дошкільного віку. Перша допомога при пораненнях. Перша допомога при потраплянні стороннього тіла в рану. Перша допомога при переломах плеча, променевої кістки, передпліччя, ключиці, стегна, кісток тазу, щелеп. Перша допомога при пошкодженні хребта. Перша допомога при пошкодженні шийного відділу хребта і переломах кісток черепа. Перша допомога при вивихах: а) у плечовому суглобі; б) у ліктьовому суглобі; в) вивихах нижньої щелепи. Перша допомога при травмах ока у дитини.

Причини виникнення перегрівання у дорослих та дітей та його профілактика. Форми перегрівання: легка, середня і важка, їх характеристика. Тепловий та сонячний удари. Перша допомога при теплових та сонячних ударах.

Поняття про опіки. Види опіків, їх характеристика. Характеристика опіків за ступенями пошкодження шкіри. Ознаки ураження струмом та блискавкою. Перша допомога при термічних та хімічних опіках, ураженні струмом і блискавкою. Лікування опіків засобами народної медицини. Обмороження.

Причини виникнення укусів тварин, комах та отруйних змій. Сказ, його ознаки та лікування. Профілактика сказу. Перша допомога при укусах отруйних змій. Перша допомога при ужаленні перетинчастокрилими. Перша допомога потерпілому від отрути перетинчастокрилих. Анафілактичний шок та алергічні реакції при укусах тварин, комах та змій: мої дії.

Тема 9. Розпізнавання отруйних рослин та грибів

Види отруйних рослин та грибів. Дія отруйних рослин та грибів на організм дитини: цикути; болиголов плямистого; аконіта джунгарського; блекоти чорної; беладонни; дурману звичайного; *грибів*: несправжньої лисички; сатанинського гриба; несправжніх опеньків; несправжнього валуя; перцевого

гриба; жовчного гриба тощо. Перша допомога при отруєнні рослинами та отруйними грибами.

Тема 10. Інфекційні захворювання дітей дошкільного віку

Інфекційні захворювання. Збудники інфекційних захворювань. Шляхи проникнення інфекції в організм дитини.

Дитячі інфекційні хвороби: кір; краснуха; епідемічний паротит; вітряна віспа; скарлатина; коклюш; гострі респіраторні захворювання (ГРЗ); ботулізм; грип; дифтерія; правець та ін. Догляд за хворими дітьми, його значення. Особиста гігієна хворого. Профілактика дитячих інфекційних захворювань в межах дому та ЗДО. Лікування дитячих інфекційних захворювань.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 11. Сучасні здоров'язберезувальні технології у ЗДО

Поняття про здоров'язберігаючі технології у закладах дошкільної освіти (технології, що створюють безпечні умови для перебування, та навчання дитини-дошкільника, вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини).

Типологія здоров'язберігаючих технологій О. Ващенко: *здоров'язберігаючі технології* – технології, що створюють безпечні умови для перебування, та навчання дитини-дошкільника, вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини; *оздоровчі* – технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей, підвищення потенціалу здоров'я; *технології навчання здоров'ю* – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та статеве виховання. Ці технології зазвичай реалізуються завдяки включенню відповідних тем до навчального циклу; *виховання культури здоров'я* – виховання особистісних якостей, які сприяють

збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини.

Характеристика здоров'язберігаючих технологій для роботи з дошкільниками (вихрові ванни, фітокисневі пінки, використання фіточаїв, аромотерапія, анімалотерапія, іпотерапія, дельфінотерапія, каністерапія, фелінотерапія, арт-терапія, піскотерапія, музикотерапія, кольоротерапія; використання масажу та психогімнастики).

Тема 12. Практичне використання здоров'язберігаючих технологій у закладах дошкільної освіти

Аналіз *технологій, що сприяють запобіганню станам перевтоми, гіподинамії та інших дезадаптивних станів* (стимулювальна гімнастика, гімнастика пробудження, кольоротерапія, фізкультурні паузи, ритмічна гімнастика та ін.); *технології, пов'язані з безпосереднім впливом на функціональний стан різних органів та систем організму дитини* (масаж, дихальна гімнастика, звукова гімнастика, гімнастика для очей, антигімнастика, фітотерапія, аромотерапія та ін.); *технології, пов'язані з впливом на психіку дитини; з формуванням її психологічного здоров'я* (релаксація, кинезіологічна гімнастика, пальчикова гімнастика, психогімнастика, казкотерапія, сміхотерапія, музотерапія, аутотренінг, медитаційні вправи та ін.); *навчально-виховні технології, які включають програми з навчання дітей турботі про своє здоров'я і формуванню культури здоров'я як складової загальнолюдської культури* («Бігунець. Здоров'я (валеологія)»: «Про здоров'я треба знати, про здоров'я треба дбати» (Л. Лохвицька, Т. Андрющенко); «Будь здоровим, малюк!» (Е. Вільчковський, Н. Денисенко); «Валеологія в дитячому садку та вдома» (Л. Калуська, Н. Щулькіна); «Наша надія. Програма з валеологічного виховання» (В. Музирова); «Валеологія. Дошкільний курс» (С.Хуторной); «Валеологія для всіх. Щоб дбати, треба знати» (С. Юрочкіна); «Здоров'ячок» (Л. Швайка, Г. Гаркуша, Н. Дикань та ін.) «Валеологія – малятам» (Черкаський інститут післядипломної освіти) та ін.

Тема 13. Нетрадиційні технології здоров'я у закладах дошкільної освіти

Піскотерапія (сендплей) і її вплив на здоров'я дітей дошкільного віку. *Звукотерапія* та її лікувальні можливості в закладі дошкільної освіти та вдома. *Кольоротерапія* як метод зцілення дитини дошкільного віку кольором. Ігри на кольоротерапію, їх роль у лікуванні та профілактиці дитячих захворювань.

Тема 14. Спільна робота ЗДО та сім'ї з питань валеологічної освіти дошкільників

Традиційні та інноваційні форми співпраці закладу дошкільної освіти та сім'ї з валеологічних питань. Ігрові технології, як засіб формування валеологічних знань у дітей та їх батьків («Будиночки для вітамінів», «Небезпечно чи безпечно?», «Обери пару»), ігри з елементами експериментування («Для чого потрібна мова?», «Наше серце», «Скільки вух у малюків?», «Як спіймати повітря?»), сюжетно-рольові ігри («Швидка допомога», «Аптека»), рухливі («Весела естафета», «Йдемо в похід»). Особливості проведення ділових ігор-тренінгів (на прикладі – «Щоб дитяче життя оберігати, знання й уміння треба мати»). Квести валеологічного змісту як засіб профілактики виникнення булінгу в дитячому колективі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ												
Тема 1. Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників як навчальний курс	4	1	1			2	4,5	0,5				4
Тема 2 . Власне тіло дитини дошкільного віку	6	1	1			4	13	0,5	0,5			12

Тема 3. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей	6	1	2			3	11,5	1	0,5			10
Тема 4. Будова вуха та ока дитини. Перша допомога при потраплянні сторонніх тіл в очі, вуха та носоглотку дошкільника	6	1	2			3	7					7
Тема 5. Йододефіцит та його профілактика у дошкільнят	4	1	1			2	7					7
Тема 6. Поняття про здоровий спосіб життя та культуру здоров'я дошкільника	4	1	1			2	6					6
Тема 7. Організація харчування у ЗДО	5	1	1			3	10	1	1			8
Тема 8. Перша допомога при: пораненнях, кровотечах, травмах у дітей; термічних, хімічних та променевиx опіках; перегріванні та обмороженні; укусах отруйних комах, змії, ссавців	15	1	1			10	16	1	1			14
Тема 9. Розпізнавання отруйних рослин та грибів	6	1	1			4	4					4
Тема 10. Інфекційні захворювання дітей дошкільного віку	10	2	2			6	18	1	1			16
Модуль 2.												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ												
Тема 11. Сучасні здоров'язберезувальні технології у ЗДО	4	1	1			2	4					4
Тема 12. Практичне використання здоров'язберігаючих	13	2	3			8	9	2	1			6

технологій у закладах дошкільної освіти												
Тема 13. Нетрадиційні технології здоров'я у закладах дошкільної освіти	7	1	2			4	6	1	1			4
Тема 14. Спільна робота ЗДО та сім'ї з питань валеологічної освіти дошкільників	5	1	1			3	5	1				4
Усього годин	90	16	20	-	-	54	120	8	6			106

5. Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.)	Кількість годин (з.ф.)
1	Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників як навчальний курс. Власне тіло дитини дошкільного віку. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей.	2	1
2	Будова вуха та ока дитини. Перша допомога при потраплянні сторонніх тіл в очі, вуха та носоглотку дошкільника.	2	-
3	Органи дихання дитини, профілактика захворювань органів дихання в дітей у дошкільному віці	2	-
4	Поняття про здоровий спосіб життя та культуру здоров'я дошкільника. Працездатність дітей та їх здоров'я. Організація загартовуючи процедур, режиму праці та відпочинку дошкільника. Методи подолання стресу, зняття психологічного напруження.	1	-
5	Організація харчування у ЗДО.	2	1
6	Перша допомога при: пораненнях, кровотечах, травмах у дітей; термічних, хімічних та променевих опіках; перегріванні; укусах отруйних комах, змій, ссавців.	2	1
7	Розпізнавання отруйних рослин та грибів.	2	-
8	Інфекційні захворювання дітей дошкільного віку.	2	1
9.	Сучасні здоров'язбережувальні технології у ЗДО.	3	2
10	Спільна робота ЗДО та сім'ї з питань валеологічної освіти дошкільників	2	-
Всього годин		20	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.)	Кількість годин (з.ф.)
1.	Вплив навколишнього середовища на здоров'я дошкільників.	2	4
2.	Види здоров'я. Фактори, які впливають на здоров'я дитини.	4	10
3.	Режим дня дошкільника.	3	6
4.	Загартовуючі процедури вдома та в ЗДО.	3	6
5.	Остеохондроз і його прояви у дітей.	3	6
6.	Профілактика плоскостопості у дітей.	3	6
7.	Усна народна творчість про досвід валеологічного виховання дітей дошкільного віку.	4	8
8.	Перша допомога при утопленні.	2	4
9.	Перша допомога при гострій серцевій недостатності.	8	16
10.	Будова та функції серцево-судинної системи.	3	6
11.	Булінг і його вплив на психічне здоров'я дошкільника.	4	8
12.	Засоби фізичного удосконалення дошкільників.	2	4
13.	Вправи на подолання негативного настрою, стресу.	2	4
14.	Форми активного відпочинку дітей з батьками.	3	6
15.	Організація праці та відпочинку в різних вікових групах дошкільників. Методики особистісного самовдосконалення дошкільника, формування Я-позитивного.	4	6
16.	АВА-терапія для особливих дітей (з аутизмом)	4	6
Всього годин		54	106

Методичні рекомендації до проведення практичних занять

Мета практичних занять – розширення у студентів інформування до загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь придбання нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

На практичних заняттях студенти проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на

лекціях, а також набувають вміння висловлювати особистісну точку зору та аргументувати її.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних та семінарських заняттях

1 бал – студент виявляє поверхові знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з теорії та технології валеологічної освіти дітей дошкільного віку, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки;

2 бали студент виявляє недостатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з теорії та технології валеологічної освіти дошкільників, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання з методики ознайомлення дітей з суспільним довкіллям, виявляє неординарні творчі здібності у

навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили у процесі з теорії та технології валеологічної освіти дітей дошкільного віку.

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Студентам пропонується творче завдання – сформувати валеологічне е-портфоліо (електронне портфоліо) або портфоліо. Портфоліо – збірка (широке портфоліо) виконаних робіт та напрацювань студента. Портфоліо може бути як на папері, так і в електронному вигляді. Електронне портфоліо, в свою чергу, може зберігатись локально (бути доступним лише визначеному колу людей) та глобально (бути доступним для всього світу – для користувачів інтернету). Глобально доступне портфоліо інакше називається веб-портфоліо.

Призначення портфоліо – накопичення досягнень, відслідковування професійного прогресу, представлення діяльності і професійного розвитку за окремий проміжок часу. Складова вашого портфоліо – потрібно тільки відібрати головне та систематизувати.

Отож, портфоліо – це спосіб фіксування, накопичення, оцінки і самооцінки особистих досягнень за певний проміжок часу (*опрацьованого матеріалу, окресленого самостійною роботою; прочитані статті, книги з тем курсу; підготовлені відеоролики валеологічного змісту; валеологічні мультфільми; сценарії валеологічних свят, конкурсів; конспекти занять з валеології із матеріалом; творчі розробки до тем практичних робіт; зразки ігор валеологічного змісту для дітей різних вікових груп; тести, кросводи та усна народна творчість про здоров'я; тобто усе, що можна використати під час роботи у закладі дошкільної освіти; аудіозаписи, звукозаписи та ін. матеріали, результати неформальної освіти (презентація досвіду оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку в гуртку, участі у конференціях з доповіддю валеологічного змісту тощо), що засвідчують ступінь практичної та*

теоретичної діяльності студента на протязі вивчення курсу «Теорія та технологія валеологічної освіти дітей дошкільного віку»).

Оформлення портфоліо

Стандартів не існує, опирайтесь на вашу творчість та креативність. Головне – логічна послідовність. Декілька рекомендацій:

1. Можна оформити у вигляді файлової папки з заголовками розділів;
2. кожену роботу, документ, підбірку кладіть в окремий файл;
3. на кожному елементі портфоліо бажано ставити дату, щоб прослідкувати динаміку;
4. у друкованому варіанті обов'язково робіть посилання на документи чи їх копії, вказавши номер додатку;
5. в електронному варіанті треба оформити гіперпосилання на документи та інші матеріали з презентації портфоліо.

Критерії оцінювання ІНДЗ

20 балів – портфоліо студент готував на протязі вивчення курсу, воно логічно структуроване, відображає динаміку його зростання під час вивчення кожної із тем. Матеріал портфоліо структурований тематично, містить оцінки і самооцінки особистих досягнень за певний проміжок часу (опрацьованого матеріалу, окресленого самостійною роботою; прочитані статті, книги з тем курсу; підготовлені відеоролики валеологічного змісту; валеологічні мультфільми; сценарії валеологічних свят, конкурсів; конспекти занять з валеології із матеріалом; творчі розробки до тем практичних робіт; зразки ігор валеологічного змісту для дітей різних вікових груп; тести, кросводи та усна народна творчість про здоров'я; тобто усе, що можна використати під час роботи у закладі дошкільної освіти; аудіозаписи, звукозаписи та ін. матеріали, результати неформальної освіти (презентація досвіду оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку в гуртку, участі у конференціях з доповіддю валеологічного змісту тощо), що засвідчують ступінь практичної та теоретичної діяльності студента на протязі вивчення курсу «Теорія та технологія валеологічної освіти дітей дошкільного віку»). Матеріал оформлено технічно (14 шрифт, 1,5 інтервал, вирівняно по ширині, абзац – 1,25; заголовки виділено

жирним), наочність не спотворена (розширення картинок зроблено згідно вимог, чіткі зображення, доступні для сприймання дітьми в ЗДО). Студент не порушив принципи академічної доброчесності, використані чужі матеріали містять посилання на автора тощо.

Структурні та логічні помилки, збіднілий зміст е-портфоліо – зменшує бал за ІНДЗ від 5 до 10.

Менше 10 балів – портфоліо (е-портфоліо) виконано хаотично: зібрано матеріали лише з мережі Інтернет (конспекти занять, усна народна творчість про здоров'я, картинки зубів, вух, очей тощо). Студент не продемонстрував власні здобутки у процесі вивчення курсу, не проявив власну творчість та креативність у виготовленні методичних розробок валеологічного змісту, матеріалів, порушував норми академічної доброчесності, видавивши чужі розробки за свої.

Методи навчання: лекції, пояснення, вебінари, участь у конференціях з доповідями, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, практичні роботи, зустрічі з едвайзерами, стейк-холдерами, лікарями; відеометод, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, виконання творчих завдань та ін.

Методи контролю: поточне тестування, контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, виконання творчих завдань, підсумковий тест, презентація проекту, портфоліо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		ІНДЗ	Сума
Тематичне опитування	Тестовий контроль	Тематичне опитування	Тестовий контроль	20	100
30	15	20	15		
Заочна форма	Заочна форма	Заочна форма	Заочна форма	Заочна форма	Заочна форма
20	20	10	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Відмінно (A) – має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (B) – має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (C) – студент дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й оцінка „Добре (B)”, але допускає неістотні, другорядні помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу.

Задовільно (D) (задовільно; достатньо) – має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Задовільно (E) (задовільно) - студент виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал не досить повно і допускає значні помилки; відчуває труднощі при виконанні практичних завдань; відповіді подані нелогічно.

Незадовільно (FX) (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) – не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник А. М. Богуш. – К.: Редакція журналу «Вихователь-методист дошкільного навчального закладу». – 2012. – 28 с.
2. Бойченко Т та ін. Валеологія в школі і вдома: посіб. для батьків / Т. Бойченко, Н. Колотій, А. Гуренко та ін. – К., 1999. – 88 с.
3. Брехман І. І. Валеологія – наука про здоров'я.– 2-е вид., доп., перераб / І. І. Брехман.– М.: Фізкультура і спорт, 1990.– 208 с.
4. Ваш малюк і догляд за ним : сучасна енциклопедія [пер. з рос. Т. І. Ілика] – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2005. – 512 с.
5. Грибан В. Г. Валеологія / В. Г. Грибан. – К., 2005. – 251 с.

6. Геращенко Н. Виховання здорових дітей [Текст] : різні сторони співпраці з батьками / Н. Геращенко, І. Криволап // Дитячий садок. – 2012. – № 21-23. – С.46–50.
7. Грушко В.С. Основи здорового способу життя / В. С. Грушко. – Тернопіль, 1999. – 368 с.
8. Денисенко Н. Ф. Оздоровчі технології в освітньому процесі / Н. Ф. Денисенко // Дошкільне виховання. – 2004. – № 12. – С.4–6.
9. Денисенко Н. Навчаємо оздоровчих технологій / Н. Денисенко // Дошкільне виховання. – 2010. – №1. – С.14–17.
10. Кукова О. Упровадження інноваційних технологій у здоров'язбережну діяльність дитячих садків [Текст] / О. Кукова // Дитячий садок. – 2012. – №21–23. – С.43.
11. Лохвицька Л. В. Основи здорового способу життя закладаються у дошкільному віці : Поради батькам / Л. В. Лохвицька // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 3. – С.16–20.
12. Майхрук М.І. Теорія та технологія валеологічної освіти дошкільників. Практикум. Частина 1. / М. І. Майхрук, О. В. Швець. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 232 с.
13. Майхрук М. І. Валеологія в системі дошкільної освіти. Практикум. Частина 2. / М.І. Майхрук, О.В. Швець. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 184 с.
14. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.
15. Осипенко Т. Здоров'язбережувальні технології у дошкільному навчальному закладі / Т. Осипенко // Вихователь-методист дошкільного заходу. – 2011. – № 6. – С.42–48.
16. Програма «Українське дошкілля» (2017 р.). Режим доступу до програми: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programa-ukrainske-doshkillya.pdf>

17. Практикум з валеології. Основи долікарської допомоги. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів, вчителів та учнів загальноосвітніх шкіл / Укладачі Цимбал Н. М., Берегова О. Д. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 112 с.
18. Рубан Н. Здоров'ятворчі та здоров'язбережувальні технології : Оздоровчі технології терапевтичного спрямування / Н. Рубан // Палітра педагога. – 2010. – № 2. – С.12–17.
19. Резенчук Н. Листок здоров'я дітей – форма відображення моніторингу їхнього фізичного розвитку [Текст] : методична робота / Н. Резенчук // Вихователь-методист дошкільного заходу. – 2013. – № 6. – С.61–65.
20. Смольникова Г. Здоров'язбережувальні та формувальні технології [Текст] : методичні рекомендації / Г. Смольникова // Дошкільне виховання. – 2013. – № 7. – С.23–26.

ДОПОМІЖНА

21. Богініч О. Особистість дитини: здоров'я та фізичний розвиток [Текст] : реалізація принципу оздоровчої спрямованості освітнього процесу / О. Богініч // Вихователь-методист дошкільного заходу. – 2012. – № 9. – С.4–8.
22. Гозак С. Сучасні проблеми здоров'я дошкільників України та шляхи його покращення / С. Гозак // Дитячий садок. – 2008. – № 21–24. – С.101–102.
23. Добрянська О. Пасивне куріння як фактор ризику при формуванні здоров'я дошкільнят / О. Добрянська // Дитячий садок. – 2008. – № 21–24. – С.106–107.
24. Доронова Т. Н. Взаємодія дошкільного закладу з батьками / Т. Н. Доронова. – М.: «Сфера», 2002. – 114 с.
25. Єфименко М. Порушення постави в дітей у сагітальній площині : Сутулість і кругла спина (кіфотична постава) / М. Єфименко // Дошкільне виховання. – 2009. – № 7. – С.24–26.
26. Іванова О. Збережи своє здоров'я сам : Заняття для старших дошкільнят / О. Іванова // Дошкільне виховання. – 2010. – № 3. – С.20–21.

27. Комаровский Е. О.. Неоложная помощь: справочник здравомыслящих родителей; в 3-х ч., ч. 2. / Е. О. Комаровский. – Харьков: Изд-во КЛИНИКОМ, 2011. – 400 с., ил.
28. Книш Т. В. Валеология: Навчальний посібник. / Т. В. Книш. – Луцьк: Ред.-вид. відділ "Вежа" ВДУ імені Лесі Українки. – 1999. – 138 с.
29. Лисаченко В. М. Про людський організм: валеохвилинки, валеозагадки / В. М. Лисаченко // Розкажіть онуку. – 2011. – №11–12. – С.114–115.
30. Литвин Н. П. Порятунки зубної щітки / Н. П. Литвин // Розкажіть онуку. – 2011. – №11–12. – С.112–113.
31. Лисак О. На гостини до дерев: Заняття з валеології в старшій групі / О. Лисак, І. Хміль, Т. Поліщук // Дитячий садок. – 2009. – № 7. – С.12.
32. Мандажи С. Чорна редька: Заняття для старшої групи / С. Мандажи // Дитячий садок. – 2010. – № 44. – С.26.
33. Масан С. Наші оченята: Заняття з валеології для старшої групи / С. Масан // Дитячий садок. – 2009. – № 5. – С.23.
34. Матвієнко В. Загартування водою: Валеологія / В. Матвієнко // Дошкільне виховання. – 2010. – № 6. – С.28–29.
35. Паронова В. І. Моє тіло. Літературно-художнє видання. – Навчальна книга – Богдан, макет, художнє оформлення, 2008.
36. Прокопчук О. Здоров'я дитини – багатство країни: сауна, фітокисневі пінки, вихрові ванни для дошкільнят / О. Прокопчук, О. Сегіна, В. Волошин // Дошкільне виховання. – 2011. – №11. – С.31–33.
37. Прокопчук О. Здоров'я дитини – багатство країни: сауна, фітокисневі пінки, вихрові ванни для дошкільнят / О. Прокопчук, О. Сегіна, В. Волошин // Дошкільне виховання. – 2011. – № 11. – С.31–33.
38. Правильна постава дитини: мистецтво бути здоровим // Розкажіть онуку. – 2011. – № 9. – С.117–118.
39. Постна І. Рух для здоров'я малюків: здоров'я. Ранній вік / І. Постна // Дошкільне виховання. – 2011. – № 9. – С.20–23.

40. Розумне виховання сучасних дошкільнят: метод. посібн. / Н. Гавриш, О. Брежнєва, І. Кіндрат, О. Рейпольська; [за заг. ред. О. Брежнєвої]. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 176 с.
41. Сварковська Л. Оздоровлюємо дітей разом з батьками: спілкуємось з батьками / Л. Сварковська // Вихователь-методист дошкільного заходу. – 2011. – № 6. – С.49–56.
42. Рего Г. Здорова родина – здорові діти: розмова з батьками / Г. Рего, Ш. Серепі // Дитячий садок. – 2011. – № 39. – С.8–9.
43. Родигіна І. Новорівчнa пригода, або Як Дмитрик з кашами подружився: валеологія / І. Родигіна // Джміль. – 2011. – № 4. – С.13–15.
44. Свириденко С. Абетка харчування вчить берегти здоров'я: Валеологія / С. Свириденко, О. Ващенко, О. Чорновіл // Палітра педагога. – 2011. – № 1. – С.26–28.
45. Січкаp Л. Хромотерапія, або Лікування кольором / Л. Січкаp // Дитячий садок. – 2011. – № 40. – С.14–15.
46. Стенкова Н. Книга про здоров'я дитини та спокій її батьків: Практичний порадник молодим батькам / Н.Ф. Стенкова. – Х.: ВД «Школа», 2011. – 576 с.
47. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка / М. Г. Стельмахович. – К.: Рад. шк., 1985. – 245 с.
48. Чижевський А. В. Как победить остеохондроз./ А. В. Чижевський. – М.: Знание, 1990. – 32 с.
49. Шавровська В. Анімалотерапія – оздоровлення і психологічна допомога дитині [Текст]: оздоровлення і психологічна допомога дитині / В. Шавровська, Н. Шавровська // Дошкільне виховання. – 2012. – № 6. – С.26–29.
50. Шелестун М. Захист дітей від туберкульозу: профілактичний захист. Проект "Профілактика і реабілітація туберкульозної інфекції в дошкільному закладі" / М. Шелестун // Дитячий садок. – 2011. – № 48. – С.11-20.

51. Шелестун М. Захистимо дітей від туберкульозу : валеологія в дитячому садку / М. Шелестун, М. Пахомова, Т. Грищенко // Палітра педагога. – 2011. – № 6. – С.8–13.

13. Інформаційні ресурси

1. Анатомія людини[Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – Вікіпедія [uk.wikipedia.org/wiki/ Анатомія_людини](http://uk.wikipedia.org/wiki/Анатомія_людини).
2. Будова тіла [і характер](#) людини. [Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – ua.textreferat.com/referat-10176.htm,
3. Перша допомога при пораненнях [Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – www.refine.org.ua/pageid-700-1.html
4. Перша медична допомога при пораненнях[Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – myrefs.org.ua/index.php?view=article&id=697.
5. Перша допомога при травмах [Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – ua.textreferat.com/referat-2054.html.
6. Перша допомога при травмах (переломи, вивихи, поранення) [Інформаційний ресурс] : Режим доступу до статті – studentam.net.ua/content/view/4230/130/.